

2020/2133(INI)

20.11.2020

STANOVISKO

Výboru pre hospodárske a menové veci

pre Výbor pre ústavné veci

k posilneniu transparentnosti a integrity v inštitúciách EÚ zriadením
nezávislého etického orgánu EÚ
(2020/2133(INI))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Derk Jan Eppink

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre hospodárske a menové veci vyzýva Výbor pre ústavné veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. pripomína svoje uznesenie zo 16. januára 2020 o inštitúciách a orgánoch v hospodárskej a menovej únii: prevencia konfliktu záujmov po skončení verejnej služby¹, najmä svoju podporu návrhu predsedníčky Komisie vytvoriť nezávislý etický orgán EÚ spoločný pre všetky inštitúcie EÚ, ktorý by prijímal rozhodnutia týkajúce sa konfliktov záujmov;
2. zdôrazňuje, že situácie konfliktu záujmov, ku ktorým dochádza po skončení verejnej služby alebo z dôvodu javu otáčavých dverí, opakovane vzbudzujú obavy a tento problém sa dotýka inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr v celej EÚ; nazdáva sa, že situácie konfliktu záujmov ohrozujú presadzovanie prísnych etických noriem v inštitúciách a agentúrach EÚ, čím sa oslabuje ich integrita a narúša dôvera občanov v ne;
3. zdôrazňuje, že zložitosť politík finančnej regulácie, informačná asymetria medzi účastníkmi finančného trhu a verejnými činiteľmi a nedostatok harmonizovaného rámca pravidiel týkajúcich sa konfliktu záujmov v inštitúciách a agentúrach EÚ vedie k tomu, že orgány dohľadu a regulačné orgány sú obzvlášť náchylné na regulačné zajatie zo strany finančného sektora;
4. so znepokojením zdôrazňuje vymenovanie bývalého výkonného riaditeľa Európskeho orgánu pre bankovníctvo (EBA) za výkonného riaditeľa finančnej lobistickej organizácie, pričom európska ombudsmanka na základe vyšetrovania zistila, že EBA nemal jeho nástup na toto pracovné miesto povoliť a že po tom, ako vyšiel najavo plánovaný krok, neboli zavedené dostatočné interné záruky, ktoré by umožnili ochranu dôverných informácií; konštatuje, že nastúpenie do takejto funkcie po skončení verejnej služby bez uplatnenia obdobia, počas ktorého sa daná osoba musí vyhýbať akýmkoľvek konfliktom záujmov, je v rozpore so služobným poriadkom EÚ a ohrozuje nielen dobré meno a nezávislosť EBA, ale aj všetky inštitúcie Únie; v tejto súvislosti víta opatrenia, ktoré EBA vykonáva v nadväznosti na odporúčania ombudsmanky;
5. ďalej s obavami vyjadruje poľutovanie nad nedostatkom analýz, preventívnych opatrení a opatrení na presadzovanie práva, ktoré by zabránili konfliktom záujmov v rámci postupov Komisie týkajúcich sa verejného obstarávania;
6. konštatuje, že pri uplatňovaní existujúcich pravidiel na komisárov EÚ, poslancov Európskeho parlamentu a úradníkov EÚ sa preukázalo príliš veľa nedostatkov; pripomína, že podľa správy organizácie *Transparency International EU* pracovalo začiatkom roka 2017 pre organizácie zaevidované v registri transparentnosti EÚ viac ako 50 % bývalých komisárov a 30 % bývalých poslancov Európskeho parlamentu, ktorí odišli z politiky; zdôrazňuje, najmä v prípade zvolených poslancov, potrebu transparentnosti a zodpovednosti, pokiaľ ide o osobné a finančné záväzky; zdôrazňuje, že otázky transparentnosti a integrity na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni sú úzko prepojené; podporuje preto prácu Skupiny štátov Rady Európy proti korupcii a vyzýva

---

¹ Prijaté texty, P9_TA(2020)0017.

členské štáty, aby vykonávali jej odporúčania, najmä odporúčania týkajúce sa vytvorenia prísneho kódexu správania národných politikov a zavedenia pravidiel pre obdobie po skončení verejnej služby;

7. pripomína, že európska ombudsmanka a Európsky dvor audítorov opakovane upozorňovali na prípady, keď systémy pre prevenciu konfliktu záujmov v inštitúciách EÚ zlyhali; poukazuje na nedostatočné zosúladenie etických pravidiel EÚ s usmerneniami Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) pre riadenie konfliktu záujmov vo verejnej službe, v ktorých sa odporúča určiť ústrednú funkciu zodpovednú za rozvoj a udržiavanie politik a postupov v oblasti konfliktu záujmov; domnieva sa, že súčasný právny rámec pre etiku a integritu v inštitúciách a agentúrach EÚ je veľmi roztrieštený, nevhodný na daný účel a vyžaduje si dôkladné preskúmanie s cieľom posilniť nezávislosť a vyšetrovacie právomoci;
8. vyzýva na posilnenie existujúceho regulačného rámca a rámca presadzovania, pokiaľ ide o konflikt záujmov pred začatím a po skončení verejnej služby, s cieľom stanoviť primerané, jasné, záväzné a proporčné hranice medzi verejným sektorom a súkromným a neziskovým sektorom, a tak zlepšiť dôveryhodnosť rozhodovania EÚ v očiach širokej verejnosti; v tejto súvislosti víta prácu OECD, Európskeho dvora audítorov, GRECO a úradu európskeho ombudsmana;
9. víta dodatočné opatrenia na zabezpečenie transparentnosti, ktoré oznámila prezidentka Európskej centrálnej banky (ECB) Christine Lagarde v súvislosti so zverejňovaním stanovísk etického výboru ECB týkajúcich sa konfliktov záujmov a zárobkovej činnosti členov Výkonnej rady ECB, Rady guvernérov ECB a Rady pre dohľad ECB po skončení ich mandátu; vyzýva európske orgány dohľadu, aby zaujali podobný prístup a zverejnili príslušné dokumenty vypracované ich vnútornými útvarmi zodpovednými za preskúmanie konfliktov záujmov a zárobkovej činnosti po skončení mandátu;
10. požaduje vytvorenie nezávislého etického orgánu EÚ, ktorý bude zodpovedný za zabezpečenie jednotného uplatňovania etických pravidiel vo všetkých inštitúciách EÚ, a to vykonávaním dohľadu v oblasti konfliktov záujmov, javu otáčavých dverí a transparentnosti lobizmu pre všetky inštitúcie a agentúry EÚ;
11. zdôrazňuje, že európska ombudsmanka popri svojich ostatných úlohách rieši sťažnosti týkajúce sa konfliktu záujmov, a to bez osobitného mechanizmu zriadeného na tento účel a bez toho, aby mala na presadzovanie svojich rozhodnutí náležité prostriedky a právomoci;
12. poukazuje na to, že nový etický orgán EÚ by mal byť nezávislý, pokiaľ ide o štruktúru, riadenie a rozpočet; zdôrazňuje, že v diskusiách o presnom zložení a mandáte etického orgánu by sa malo náležite prihliadať na stanovisko organizácií občianskej spoločnosti;
13. odporúča, aby bol etický orgán EÚ zriadený včas, aby sa už v blízkej budúcnosti zabránilo opakujúcim sa prípadom javu otáčavých dverí a konfliktu záujmov;
14. zdôrazňuje, že tento orgán by mal úzko spolupracovať s internými etickými výbormi inštitúcií EÚ, sekretariátom registra transparentnosti, Európskym úradom pre boj proti podvodom a európskou ombudsmankou;

15. zastáva názor, že v záujme primeraného vykonávania vymedzenia, dohľadu a presadzovania pravidiel EÚ v oblasti etiky a integrity v rámci inštitúcií a agentúr EÚ vrátane lobistických pravidiel a pravidiel transparentnosti by mal mať určený nezávislý etický orgán EÚ k dispozícii primerané ľudské a finančné zdroje, starostlivo zvolené zloženie, ktoré zabezpečí jeho nezávislosť od politických faktorov a iných záujmov, a rozsiahly mandát, ktorý mu umožní vykonávať preventívne, monitorovacie, vyšetrovacie a sankčné právomoci, právomoci, úlohy a povinnosti vrátane:
- proaktívneho monitorovania a sankcionovania porušení pravidiel etiky a integrity v inštitúciách a agentúrach EÚ;
  - posilnenia prísnych pravidiel týkajúcich sa pred začatím a po skončení verejnej služby, javu „otáčavých dverí“ a situácií konfliktu záujmov pre všetkých zamestnancov inštitúcií a agentúr EÚ, poslancov Európskeho parlamentu a európskych komisárov vrátane dohľadu nad obdobiami, počas ktorých sa daná osoba musí vyhýbať akýmkoľvek konfliktom záujmov, a preskúmania povolení na zmenu zamestnania, ak zistí, že konkrétna zmena predstavuje konflikt záujmov, a vydávania záväzných odporúčaní v tejto súvislosti;
  - technického a nestranného preskúmania sekundárnych funkcií, ktoré zastávajú politici EÚ, a vyhlásení o finančných záujmoch vrátane overenia, či sa dodržiavajú uložené zákazy lobistickej činnosti a podmienky kontroly;
  - prevzatia aktívnej úlohy v súvislosti so sťažnosťami určených subjektov vrátane oznamovateľov,
  - vydávania správnych sankcií, ktoré podliehajú možnostiam odvolania a súdneho preskúmania bez toho, aby dochádzalo k stretom s ustanoveniami zmlúv;
  - dohliadania na riadne fungovanie a nezávislosť rozhodovacieho procesu Komisie vrátane vytvárania a fungovania expertných skupín Komisie a podobných subjektov;
  - poskytovania poradenstva a vydávania výročných správ o svojej činnosti vrátane odporúčaní z vlastnej iniciatívy o tom, ako ďalej rozvíjať etický režim EÚ;
  - monitorovania podmienok a zákazov lobistickej činnosti pre zamestnancov EÚ,
  - vedenia online etického registra na európskej úrovni, čím sa zabezpečí prístup ku kľúčovým dokumentom o transparentnosti;
16. zdôrazňuje, že nezávislý etický orgán EÚ nebude sám o sebe postačovať na efektívne riešenie konfliktov záujmov v rámci inštitúcií a agentúr EÚ; domnieva sa, že preskúmanie pravidiel EÚ v oblasti etiky a integrity by mohlo zahŕňať opatrenia, ako je predĺženie lehôt na oznamovanie a období, počas ktorých sa daná osoba musí vyhýbať akýmkoľvek konfliktom záujmov, pre vyššie postavených úradníkov na individuálnom základe, pričom sa súčasne zabezpečí rovnaké zaobchádzanie v súlade s článkom 15 Charty základných práv Európskej únie, posilnenie smernice 2014/24/EÚ o verejnom obstarávaní², povinné postúpenie podielov v podnikoch podliehajúcich dohľadu

---

² Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 65.

inštitúcie, do ktorej nastúpil novo vymenovaný úradník, alebo udržiavajúcich s touto inštitúciou styky, a aby zvažila aj nové typy preventívnych opatrení, ako napríklad povinné vyňatie zamestnanca zo záležitostí týkajúcich sa jeho bývalého zamestnávateľa v súkromnom sektore alebo zákaz individuálneho vlastníctva akcií komisármi, vyššími úradníkmi inštitúcií EÚ a inými vyššími úradníkmi agentúr počas ich funkčného obdobia; opakuje svoju výzvu Komisii, aby zvažila navrhnutie revízie príslušného právneho rámca;

17. uznáva potrebu nájsť v individuálnych prípadoch krehkú rovnováhu medzi reguláciou konfliktov záujmov, zavádzaním pevných opatrení, ktoré stierajú obmedzenia brániace právu jednotlivcov na hospodársku slobodu, ako je uverejňovanie informácií uchádzačom o zamestnanie o systéme konfliktu záujmov, zaručením bezproblémového výkonu parlamentných a ďalších inštitucionálnych úloh a zachovaním dynamického trhu práce s mobilitou medzi verejným sektorom a súkromným a neziskovým sektorom;
18. zastáva názor, že ak sa vychádza z objektívneho postupu s jasnými kritériami, dlhšie obdobia pre vyšších úradníkov, ktorí odídu z agentúry alebo inštitúcie, počas ktorého sa musia vyhýbať akýmkoľvek konfliktom záujmov, predstavujú odôvodnené právne opatrenia na ochranu verejného záujmu a bezúhonnosti verejných orgánov; domnieva sa, že akýkoľvek zákaz profesného presunu by si v prípade potreby mohol vyžadovať poskytnutie dočasného príspevku na preklopenie intervenčného obdobia pred nájdením vhodného zamestnania.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	19.11.2020
Výsledok záverečného hlasovania	+ : 26 - : 13 0 : 20
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Gunnar Beck, Marek Belka, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Gilles Boyer, Francesca Donato, Derk Jan Eppink, Engin Eroglu, Markus Ferber, Jonás Fernández, Frances Fitzgerald, José Manuel García-Margallo y Marfil, Luis Garicano, Sven Giegold, Valentino Grant, Claude Gruffat, José Gusmão, Enikő Győri, Eero Heinäluoma, Danuta Maria Hübner, Stasys Jakeliūnas, Othmar Karas, Billy Kelleher, Ondřej Kovařík, Georgios Kyrtzos, Aurore Lalucq, Philippe Lamberts, Aušra Maldeikienė, Pedro Marques, Costas Mavrides, Jörg Meuthen, Csaba Molnár, Siegfried Mureşan, Caroline Nagtegaal, Luděk Niedermayer, Piernicola Pedicini, Lídia Pereira, Sirpa Pietikäinen, Dragoş Pîslaru, Evelyn Regner, Antonio Maria Rinaldi, Alfred Sant, Joachim Schuster, Ralf Seekatz, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli, Ernest Urtasun, Inese Vaidere, Johan Van Overtveldt, Stéphanie Yon-Courtin, Marco Zanni, Roberts Zīle
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Manon Aubry, Patryk Jaki, Eugen Jurzyca, Maximilian Krah, Ville Niinistö, Mick Wallace

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

26	+
GUE/NGL	Manon Aubry, José Gusmão, Mick Wallace
NI	Piernicola Pedicini
PPE	Frances Fitzgerald, Sirpa Pietikäinen
RENEW	Billy Kelleher
S&D	Marek Belka, Jonás Fernández, Eero Heinäluoma, Aurore Lalucq, Pedro Marques, Costas Mavrides, Csaba Molnár, Evelyn Regner, Alfred Sant, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli
VERTS/ALE	Sven Giegold, Claude Gruffat, Stasys Jakeliūnas, Philippe Lamberts, Ville Niinistö, Ernest Urtsun

13	-
PPE	Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Markus Ferber, José Manuel García-Margallo y Marfil, Enikő Győri, Danuta Maria Hübner, Georgios Kyrtzos, Aušra Maldeikienė, Siegfried Mureşan, Lídia Pereira, Ralf Seekatz, Inese Vaidere
RENEW	Dragoş Pîslaru

20	0
ECR	Derk Jan Eppink, Patryk Jaki, Eugen Jurzyca, Johan Van Oortveldt, Roberts Ziļe
ID	Gunnar Beck, Francesca Donato, Valentino Grant, Maximilian Krah, Jörg Meuthen, Antonio Maria Rinaldi, Marco Zanni
PPE	Othmar Karas, Luděk Niedermayer
RENEW	Filles Boyer, Engin Eroglu, Luis Garicano, Ondřej Kovařík, Caroline Nagtegaal, Stéphanie Yon-Courtin

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania